

Betg main che 25 personas èn vegnidas undradas a la dieta dals chautesgias al Plantahof per lur engaschi durant diesch onns enfin quatter decennis a favur da l'alpegiaziun.

FOTO ANDREAS CADONAU

Alpegiar cun sustegn digital

L'alpegiaziun grischuna è sa radunada la gievgia vargada al Plantahof. Ils chautesgias e funcziunaris d'alp han retschavì blera informaziun dal Chantun e da la cussegliaziun purila che pertutgan la proxima stad ed il futur da la alpegiaziun grischuna. In cun dronas e sistem electronic da localisar biestga.

ANDREAS CADONAU/FMR

«Las stgellas restan impurtantas.» La pura *Christine Gross* survegiascha ses 50 chaus biestga sitga durant la stad sin l'Alp Stockboden da Churwalden cun in sistem electronic. La mesadad dals animals porta in uschenumnà alp-tracker vid la stgella. In emettur che s'orientescha al sistem da navigaziun GPS e che trametta signals da func via in server sin il telefonin ni computer da la pura. «Mia emprima egliada è drizzata la damaun sin il computer per guardar nua che mes animals sa chattan.» La pura ha relatà la gievgia passada a la dieta dals chautesgias al Plantahof a Landquart davart sias experientschas cun il sistem electronic da localisar la biestga. «El è in bun sustegn, na remplaza dentant betg la visita regulara persunala tar la biestga.» E per chattar quella biestga exact al dretg lieu è la pura dependenta dals tuns da la stgella.

La drona controllescha il bigl

A Juf sin passa 2000 meters sur mar ha il pur *Dominik Menn* cumprà avant quatter onns ina drona. Cun quella drona po el controllar dus bigls che sa chattan sin la pastira d'alp. Il pur survegiascha sez sia muntanera che passentà la stad bain ad alp, dentant en la vischinanza dal manaschi da chasa. «Senza la drona stuess il pur ir trais quarts d'ura a pe per controllar ils dus bigls.» *Töni Gujan*, responsabel tar la cussegliaziun purila per l'alpegiaziun, ha preschentà co che la drona levgescha al pur da Juf sia lavur da mintgadi da fanar e tuttina dar in'egliada sin ils bigls per esser segir che l'aua cula. «Ils animals

«Mia emprima egliada è drizzata la damaun sin il computer per guardar nua che mes animals sa chattan.»

Christine Gross, pura

èn disads che la drona sgola sur els ora.» Ch'ins sto dentant resguardar tschertas reglias e premissas legalas per laschar sgular la drona han las explicaziuns dal specialist da dronas, *Ueli Sager* mussà.

Proteziun da las auas chaschuna discussiuns

«Per il chantun è l'alpegiaziun in bain cultural impurtant che gjauda gronda prioritad.» Quai

ha *Pieder Vincenz*, il schef da la partiziun agrara entaifer l'Uffizi d'agricultura e geoinformaziun dal Chantun ditg la gievgia passada al Plantahof. El ha plementà las novas propostas da la Confederaziun per firmar l'alpegiaziun ch'èn actualmain en consultaziun. Pieder Vincenz ha era stuì defender las premissas da la proteziun da las auas che procuran per fastidis, principalmain als possessurs da las alps da vatgas. Divers votums han fatg attent che las prescripziuns sajan memia rigurusas e strusch applitgables per ils possessurs da las alps, per regla las vischnancas. «Las pretensiun per la proteziun da l'aua èn la frida mortala per bleras alps da vatgas.» Suentar quel votum or dal numerus plenum da la dieta dals chautesgias ha Pieder Vincenz avertì da mantegnair la sauna raschun. «Sin bleras alps da vatgas èsi vegnì investì bler ils onns passads ed ellas sa chattan èn bun stadi pertutgant la proteziun da las auas.» Il schef da la partiziun agrara ha regurdà ch'il Chantun sa dettia bregia d'applitgar la lescha federala cun mesira. «I nun è magari simpel da coordinar la proteziun dals animals cun las pretensiuns da la proteziun da las auas.»

Tradiziunalmain vegnan undradas a la dieta dals chautesgias ils funcziunaris e pasturas e pasturs d'alp che han lavurà durant blers onns per las alps grischunas. Betg main che 25 personas èn vegnidas undradas da la secziun grischuna da l'Uniun alpestra svizra. *Kasper Nicca* per in engaschi da 45 onns, *Peter Gadiant* da Trimmis per 43 onns, *Eveline e Reto Casanova* per 30 onns, *Josef Thalmann* da Zignau medemamein per 30 onns.

Dronas simplifitgeschan la lavur sin las alps.

FOTO MAD